

El pla especial i de gestió de les ZEPA de les Terres de Lleida preveu més de 260 accions per als pròxims 6 anys

El Pla és el resultat d'un procés participatiu amb el territori

Era un pas indispensable i necessari per a la Comissió Europea, per tal de donar compliment a la segona sentència del Tribunal Superior de Justícia de la UE

Pretén fomentar l'equilibri entre la conservació dels hàbitats i els usos productius del sector agroromader

Es crearà una òrgan de gestió global amb la participació de la iniciativa local

El pressupost per a impulsar les més de 260 accions és de 37,8 M d'€

La Generalitat ha tret a informació pública el Pla especial i de gestió dels espais naturals protegits de la Plana de Lleida, tal com publica avui el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya (DOGC), i els interessats disposen d'un mes per fer les al·legacions pertinents. Per a la Comissió Europea, l'elaboració d'aquest document era un pas indispensable, previ a la modificació a la Declaració d'Impacte Ambiental del Segarra-Garrigues, i necessari per donar compliment a la segona sentència del Tribunal Superior de Justícia de la Unió Europea.

Aquest pla és fruit d'un procés de participació de sis mesos amb els principals agents del territori. L'executiu català, mitjançant els departaments de Medi Ambient i Habitatge, i Agricultura, Alimentació i Acció Rural, es va comprometre a escoltar i tenir en compte la veu del territori, i dimecres, a Tàrrrega, s'ha organitzat una sessió de retorn del procés participatiu amb la presència dels secretaris generals i els corresponents directors generals dels dos departaments implicats.

El pla serà un document de referència i una ajuda a la presa de decisions, però sobretot serà un document que haurà comptat amb la participació dels principals actors socioeconòmics que incideixen en aquests espais protegits.

El Pla contempla la regulació dels usos i la planificació de la gestió en 9 Espais Naturals Protegits de la Plana de Lleida: Secans de Mas de Melons-Alfés; Secans de Segrià i Utxesa; Secans de la Noguera; Anglesola-Vilagrassa; Granyena; Bellmunt-Almenara; Plans de la Unilla; Plans de Sió, i Secans de Belianes-Preixana, amb una superfície total de 54.000 hectàrees. Aquests espais naturals es troben protegits per la legislació europea, en estar inclosos a la xarxa Natura 2000 i, catalana, en estar inclosos al Pla d'espais d'interès natural (PEIN) a nivell català.

La redacció de Plans de Gestió és un dels instruments bàsics per a garantir una actuació eficaç que permeti assolir estats de conservació favorables per a les espècies i els hàbitats protegits en aquests espais. L'objectiu primordial és l'entesa entre dos sectors històricament relacionats: el patrimoni natural i l'activitat humana. Així doncs, es tracta de trobar un equilibri entre la conservació dels hàbitats, i consegüentment la fauna que hi habita, amb els usos productius del sector agrícola i ramader de la zona.

Objectius

Els objectius del Pla s'estructuren en tres grans blocs:

BLOC 1: GARANTIR LA CONSERVACIÓ, I EN CAS QUE SIGUI NECESSARI LA RECUPERACIÓ DELS HÀBITATS I DE LES ESPÈCIES RECOLLIDES A LES DIRECTIVES COMUNITÀRIES I LA RESTA D'ELEMENTS D'INTERÈS DE LA BIODIVERSITAT, EN UN ESTAT DE CONSERVACIÓ FAVORABLE

1.1. CONSERVAR I RECUPERAR LES POBLACIONS D'OCELLS ESTÈPICS D'INTERÈS COMUNITARI

Dins d'aquest objectiu general, se'n deriven diversos objectius encaminats a mantenir i recuperar l'hàbitat adequat en superfície i qualitat pels diferents requeriments ecològics de les diverses espècies d'ocells estèpics d'interès comunitari i reduir els factors d'amenaça (pteròclids, terrerola, sisó, esparver cendrós, calàndria, gaig blau, trenca, àguila cuabarrada, arpella pàl·lida, xoriguer petit, aus de canyissar i alosa becuda) a més de posar en valor el guaret i la gestió de marges com eines bàsiques per assolir l'objectiu general. Per altra banda, es considera important potenciar el treball conjunt amb el col·lectiu de caçadors i reforçar i estendre la vigilància d'aquestes espècies.

1.2. CONSERVAR I RECUPERAR ELS HÀBITATS NATURALS, LA FLORA I LA FAUNA

Dins d'aquest objectiu general, se'n deriven diversos relacionats amb la conservació i recuperació d'hàbitats d'interès (hàbitats de ribera, zones humides i salats, siscallars, timonedes, brolles, màquies i cadequers, així com boscos d'interès). També es pretén conservar i recuperar altres elements d'interès, com la flora protegida, amenaçada i d'interès, els arbres singulars, els amfibis i rèptils, els peixos autòctons i els quiròpters.

1.3. AMPLIAR EL CONEIXEMENT TÈCNIC I CIENTÍFIC

Havent assumit les mancances de coneixement científic i tècnic existents actualment, es pretén fomentar la investigació i el seguiment sobre el funcionament ecològic dels agroecosistemes pseudoestèpics (tant condicionants ecològics de les espècies d'ocells d'interès (amb factors ecològics més enllà de la tipologia i estructura de les cobertes del sòl), en el

seguiment de la seva evolució i en la resposta de les mesures aplicades, com del coneixement de la biodiversitat associada als ecosistemes agrícoles i la seva competitivitat, així com augmentar el coneixement sobre alguns grups biològics poc estudiats (fongs i líquens, invertebrats). També se'n deriven objectius destinats a fomentar el seguiment i la investigació a les zones humides existents als ENP, per recuperar i conservar el coneixement tradicional associat a aquests espais, i per implantar programes específics de difusió i divulgació dels valors naturals i dels ocells en el territori.

BLOC 2: ORDENAR LES ACTIVITATS SOCIOECONÒMIQUES DE MANERA COMPATIBLE AMB ELS OBJECTIUS DE CONSERVACIÓ

2.1. ESTABLIR UN MODEL AGRÍCOLA I RAMADER RENDIBLE I DE FOMENT DE LA BIODIVERSITAT

Dins d'aquest objectiu general, se'n deriven diversos pel foment de l'especialització i millora dels sistemes agraris de secà i promoció d'incentius per a les activitats que promouen la biodiversitat, així com objectius d'ordenació i millora de les activitats ramaderes i apícoles, així com la promoció de valor afegit per als productes agraris i realització d'estudis i investigació sobre models agroramaders rendibles i compatibles amb la biodiversitat.

2.2. ORDENAR ALTRES ACTIVITATS ECONÒMIQUES I INFRAESTRUCTURES

Dins d'aquest objectiu general, se'n deriven diversos relacionats amb l'ordenació de diverses infraestructures i activitats existents dins els ENP o que tenen impacte sobre ells, com les activitats extractives, de producció i transport d'energia elèctrica, de comunicació (actuals i futures), aeroportuàries, de gestió de residus, piscícoles, cinegètiques i silvícoles, així com les concessions d'aigua i el planejament urbanístic

2.3. POTENCIAR L'ÚS PÚBLIC I LES ACTIVITATS TURÍSTIQUES BASADES EN L'APROFITAMENT DELS VALORS NATURALS PAISATGÍSTICS, HISTÒRICS I CULTURALS

Dins d'aquest objectiu general, se'n deriven diversos relacionats amb la promoció del turisme i l'ús públic basat en els valors naturalístics, paisatgístics, històrics i culturals dels espais, mitjançant l'inventari, la conservació i millora d'aquests elements, a través d'itineraris temàtics i globals, sistemes de senyalització homogenis, centres d'interpretació i equipaments d'ús públic i suport a les activitats econòmiques del sector turístic.

BLOC 3: ESTABLIR UN MODEL DE GOVERNANÇA I DE GESTIÓ

3.1. DISSENYAR UNA AUTORITAT DE GESTIÓ PARTICIPADA QUE COMBINI L'EXISTÈNCIA I EL FOMENT D'INICIATIVES LOCALS AMB UN ÒRGAN COMÚ PER LA GLOBALITAT DELS ESPAIS PROTEGITS

Dins d'aquest objectiu general, es planteja la creació dels òrgans rectors, gestors i assessors adequats per dotar-se de més capacitat d'actuació en l'àmbit del Pla, així com el foment de la participació de la iniciativa local en el govern dels espais.

3.2. COORDINAR LES MESURES COMPENSATÒRIES DELS DIVERSOS PROJECTES QUE ACTUEN SOBRE EL TERRITORI EN EL FUNCIONAMENT ACTUAL I FUTUR DELS ESPAIS PROTEGITS

Dins d'aquest objectiu general, es planteja la continuïtat de les bones experiències de gestió derivades de les declaracions d'impacte ambiental de diversos projectes de transformació, així com la coordinació amb la pròpia gestió dels ENP de les noves DIA a elaborar respecte a projectes que els afectin.

3.3. FOMENTAR ELS ACORDS DE CUSTÒDIA AMB PROPIETARIS I GESTORS DINS L'ESPAI NATURAL PROTEGIT

Dins del convenciment que la custòdia pot ser una eina més per la gestió dels ENP, es plantegen objectius específics pel foment de la custòdia amb els propietaris i gestors.

3.4. FOMENTAR LA GESTIÓ ADEQUADA DE LES FINQUES DE PROPIETAT PÚBLICA

Dins d'aquest objectiu general es deriven diversos objectius específics encaminats a coordinar la gestió de les diverses finques públiques (de la Generalitat, de les administracions locals) existents als ENP envers els objectius de conservació, així com l'augment del conjunt de la propietat pública als espais per garantir el compliment d'aquests objectius.

3.5. FOMENTAR LA INTEGRACIÓ DE LA GESTIÓ DE L'ESPAI PROTEGIT AMB EL TERRITORI CIRCUMDANT

Es planteja com objectiu específic estendre fora de l'espai protegit l'aplicació de sistemes contractuals i acords de custòdia.

Accions

El Pla de Gestió preveu fins a 262 accions, que mantenen una interrelació entre elles i responen a diversos objectius. Cal tenir present que s'han dissenyat amb

un termini raonable i meditat per a la seva execució, que és de sis anys. Posteriorment a l'acabament d'aquest termini, s'haurà d'elaborar una nova versió del Pla que analitzi l'evolució de la situació, l'efectivitat de les mesures proposades, i n'avalui la conveniència de perllongar-les en el temps, de modificar-les i/o de plantejar-ne de noves.

Durant el treball de diagnosi s'ha detectat, com a factor primordial, la necessitat de potenciar una activitat agrícola i ramadera moderna i dinàmica, tant per aconseguir millorar els beneficis econòmics de les explotacions com per assolir els objectius de conservació dels valors naturals d'aquests espais. De fet, la conservació de bona part d'aquets valors naturals està íntimament lligada amb la continuació i la millora de l'activitat agrícola majoritàriament extensiva que es dona en aquests espais.

D'altra banda, el model de gestió del territori ha de comptar amb els agricultors per desenvolupar aquesta tasca conjuntament. Del total d'accions que es descriuen, es pot extreure un llistat de totes les que poden aportar beneficis, directes o indirectes, als agricultors i les explotacions agrícoles en general:

- Sistema contractual, mitjançant el qual els agricultors reben una remuneració econòmica per desenvolupar una sèrie de tasques de gestió a les seves finques privades o arrendades.
- Assessorament directe i proper procedent de l'oficina de gestió, així com eines diverses encaminades a la formació, per tal d'establir millores en els sistemes productius i fer-los més eficients.
- Arrendaments de parcel·les agrícoles on es pagarà directament al propietari per a poder-les utilitzar en estudis i plans pilot diversos, i on s'investigarà sobre noves tecnologies i pràctiques agronòmiques, que d'altra banda permetran el desenvolupament de tècniques més eficients per a posar en pràctica "in situ".
- Compres i arrendaments de finques agrícoles per part de l'administració per a gestió directa per a la conservació.
- Potenciació de productes agrícoles procedents de la zona i produïts amb una qualitat organolèptica i ambiental específica.
- Foment i suport per a l'establiment d'activitats alternatives a l'agroramadera al territori.

El sistema contractual és un bloc molt important a partir del qual es volen fomentar econòmicament una sèrie d'actuacions en benefici de la qualitat ambiental, la flora, la fauna, el patrimoni cultural i en conjunt la conservació que, al seu torn també té repercussions positives en la qualitat i eficiència dels sistemes agrícoles i en altres activitats econòmiques associades als espais. Moltes d'aquestes accions procedents del sistema contractual tenen beneficis directes sobre els agricultors.

Paral·lelament, l'òrgan de gestió també té encomanades un conjunt d'actuacions molt importants de servei als productors agraris, d'assessorament,

de transferència de tecnologia, de suport en la tramitació d'ajuts i contractes, etc. S'ha de destacar que bona part de les inversions públiques que el Pla proposa significaran recursos econòmics que directament o indirecta beneficiaran els propietaris, els agricultors i ramaders i les administracions locals que aporten territori als ENP.

Pressupost

A partir de les 262 accions proposades per a una vigència de 6 anys del Pla es fa una estimació del pressupost de cadascuna d'elles. El pressupost global, repartit en els 6 anys és el següent:

	TOTAL	ANY 1	ANY 2	ANY 3	ANY 4	ANY 5	ANY 6
TOTALS	37.817.085	4.928.485	6.216.471	6.858.726	6.733.346	6.496.146	6.584.511

I en funció dels tres objectius generals, la distribució seria la següent:

	TOTALS	Any 1	Any 2	Any 3	Any 4	Any 5	Any 6
Objectiu 1	9.950.615	867.645	1.615.461	1.811.486	1.788.586	1.840.486	2.027.551
Objectiu 2	4.440.430	425.950	885.600	1.201.280	974.500	570.450	382.650
Objectiu 3	23.426.040	3.634.890	3.715.40	3.845.960	3.970.260	4.085.210	4.174.310

Dins del pressupost global, en el quadre següent, es presenta la part que es considera que té repercussió directa sobre les persones que viuen i treballen al territori, ja sigui monetàriament, amb oportunitats laborals o mitjançant serveis directes. S'inclou el sistema contractual i els acords individuals que establiran una remuneració econòmica a canvi d'unes actuacions concretes. Les compres i arrendaments per part de l'administració, amb ingressos directes pels propietaris, i contractació de serveis agrícoles per a la gestió. Formació i transferència de tecnologia, a partir dels assajos que es desenvolupin i assessorament directe amb els agricultors des de l'òrgan de gestió. Creació d'una marca pels productes agraris i la seva comercialització, per tal de donar un valor afegit i un impuls a les activitats productives. Per últim, totes les accions de foment de l'ús públic i el turisme en general no suposen remuneracions directes a les persones però sí que suposen oportunitats de desenvolupament econòmic i de diversificació de les explotacions agràries.

7 de juny de 2010